

Záverečná karta projektu

Názov projektu Evidenčné číslo projektu **APVV-0125-12**
Ekonomické správanie detí z marginalizovaných rómskych komunít

Zodpovedný riešiteľ **doc. Ing. Tomáš Želinský, PhD.**
Príjemca **Technická univerzita v Košiciach, Ekonomická fakulta**

Názov pracoviska, na ktorom bol projekt riešený

1. Technická univerzita v Košiciach, Ekonomická fakulta
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

Názov a štát zahraničného pracoviska, ktoré spolupracovalo pri riešení

1. Center for Economic Research and Graduate Education - Economics Institute, ČR
2. Institut ekonomických studií, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova, ČR
3. Max Planck Institute for Tax Law and Public Finance, Nemecko

Udelené patenty/podané patentové prihlášky, vynálezy alebo úžitkové vzory, ktoré sú výsledkami projektu

- 1.
- 2.
- 3.

Najvýznamnejšie publikácie (knihy, články, prednášky, správy a pod.) zhrňujúce výsledky projektu – uveďte aj publikácie prijaté do tlače

1. T. Želinský: Nekonzistentnosť časových preferencií ľudí z marginalizovaných rómskych komunít. In: Politická ekonomie, No. 2 (2015), pp. 204-222.
2. D. Klimovský, T. Želinský, K. Matlovičová, A. Mušínska: Roma settlements and poverty in Slovakia: Different policy approaches of the state, local governments, and NGOs. In: Anthropological Notebooks. Vol. 22, No. 1 (2016), pp. 23-42.
3. I. Pauhofová, T. Želinský: On the Regional Convergence of Income at District Level in Slovakia. In: Ekonomický časopis, akceptované na publikovanie.
4. J. Vecchi; T. Želinský: Social Identity and Role Models. University of Gothenburg, School of Business, Economics and Law Working Papers in Economics, No. 672. ISSN 1403-2465.

5. T. Želinský, J. Vecchi: Deciding to be patient: the effect of the family and community on time preferences. In: Economics Science Association (ESA) European Meeting 2016. Bergen : Norwegian School of Economics, 2016. p. 216-216.

Uplatnenie výsledkov projektu

Na jednej strane projekt prináša zistenia o ekonomických rozhodnutiach, správaní sa a postojoch detí a mladistvých žijúcich v marginalizovaných rómskych komunitách a na strane druhej zistenia o postojoch väčšinového obyvateľstva vo vzťahu k nim. Výsledky tak budú mať svoje uplatnenie v decíznej sfére v oblasti prijímania nástrojov zameraných na zlepšovanie životných podmienok segregovaných chudobných, ako aj pri prijímaní opatrení na zmierňovanie diskriminácie voči nim.

CHARAKTERISTIKA VÝSLEDKOV

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v slovenskom jazyku (max. 20 riadkov)

Hlavným cieľom projektu bolo odpovedať na otázku, do akej miery ovplyvňuje prostredie (rodina a komunita) vybrané aspekty správania sa a postojov detí (a mladistvých) žijúcich v chudobných segregovaných osídleniach. Vo všeobecnosti sa má za to, že rodina a okolie majú dôležitú úlohu pri formovaní vzorov správania sa, postojov a hodnôt. Život v znevýhodnenom prostredí je navyše pokladaný za významný prediktor sebakontroly adolescentov a príjmov v budúcnosti. Naše výsledky okrem iného naznačujú, že kým skupinové rozhodnutia majú v prípade rodičov pozitívny vplyv na prehodnotenie pôvodného rozhodnutia, deti často preberajú „spoločensky menej žiaduce“ skupinové vzory správania. V ďalšej fáze projektu skúmame, do akej miery sú sociálne normy rovnaké (rozdielne) na úrovni rodiny a zároveň na úrovni komunity. Podľa našich výsledkov, najvyšší stupeň podobnosti sociálnych noriem je vykázaný u mladších detí. Domnievame sa, že komunita (susedstvo) zohráva dôležitejšiu rolu pri formovaní sociálnych noriem u staršej mládeže a dospelých a naopak deti sú vo väčšej miere ovplyvnené školským prostredím. Projekt si ďalej kladie za cieľ odpovedať na otázku, do akej miery uvedomenie si svojej etnicity (spájanej s negatívnymi stereotypmi) a stotožnenie sa so vzormi (rómskymi a nerómskymi osobnosťami) dokáže ovplyvniť (negatívne alebo pozitívne) výkon dieťaťa. Podľa výsledkov štúdie uvedomenie si svojej etnicity (rómskej) zapríčiňuje pokles kognitívneho výkonu, naopak spomenutie si na rómske vzory výkon zvyšuje. Obdobné výsledky sú dosiahnuté aj pri skúmaní vplyvu identity na sebadôveru detí.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v anglickom jazyku (max. 20 riadkov)

The main goal of the project was to investigate to what extent environment (family and community) influences selected aspects of behaviour and attitudes of children (youth) living in poor segregated settlements. It is generally believed that family and community play an important role in shaping behaviour, preferences, attitudes and values. Moreover, living in disadvantaged neighborhoods is an important structural source and a significant predictor of adolescent self-control and income levels in the future. Among others, our findings suggest that while collective decision-making has a positive effect on updating parents' initial decision, children are more likely to adapt 'socially less favourable' collective behavioural patterns. In the second phase of the project we assess the degree to which beliefs about social norms are clustered within families and across different communities. We show that beliefs about social norms of younger children are more closely related than the beliefs of older children. We argue that beliefs about social norms of adults and older children are more likely to be affected by neighborhood, while beliefs of younger children might be more influenced by school. The project is also aimed at answering the question to what extent reminding ethnicity (associated with negative stereotypes) and role models can influence (in a negative or a positive way) performance of children. We find that the activation of a Roma's ethnicity reduces cognitive performance. In contrast Roma exposed to Roma role models outperform

those reminded of their ethnicity and also non-Roma role models. We further show that priming a Roma's identity has a direct effect on confidence.

Svojím podpisom potvrdzujem, že údaje uvedené v záverečnej karte sú pravdivé a úplné a súhlasím s ich zverejnením.

Zodpovedný riešiteľ

doc. Ing. Tomáš Želinský, PhD.

V . . .

Štatutárny zástupca príjemcu

prof. Ing. Stanislav Kmeť, CSc.

V . . .

.....
podpis zodpovedného riešiteľa

.....
podpis štatutárneho zástupcu príjemcu